

[Ragnhild Andersen.]

tilføje, at min compliment ganske særlig gælder udvalgets socialdemokratiske og radikale medlemmer.

Betænkningens ændringsforslag nr. 1, som ændrer lovforslagets § 22, går ud på, at bestemmelsen om en lejers adgang til at hæve lejemålet, såfremt det lejede ikke afleveres rettidigt, ikke skal være ufravigelig, når det drejer sig om et forretningslejemål, hvor årslejen overstiger 8 000 kr. Den nugældende bestemmelse virker stødende på udvalget, fordi en udlejer under de nuværende vanskelige forhold — hvor man jo gennemfører produktionsforbud og materialeindskrænkninger af hensyn til det militære byggeri — kan have svært ved at garantere, at det lejede afleveres til bestemt tid, og han kan derfor lide svære økonomiske tab ved at have bekostet særindretninger af hensyn til en bestemt lejers behov, særindretninger, som vil være spildt, hvis lejemålet kan hæves af lejeren, såfremt det udlejede ikke afleveres rettidigt. Det er jo en smuk og rørende omsorg for besiddere af store forretningsejendomme. Men uden at jeg på nogen måde føler mig særlig kaldet til at forsvare de forretningslejerens interesser, der svarer mere end 8 000 kr. i årlig husleje, vil jeg dog sætte en streg under, hvor ensidigt det nedsatte udvalg har taget sin opgave.

Det er, som om ordet lejer er et uartigt ord i dette udvalgs mund, og af alt fremgår det, at lejerne skal kanøles på alle de områder, hvor man overhovedet kan komme til det. Må jeg ikke have lov til at spørge, om det da slet ikke er faldet det ærede udvalg ind, at også en forretningslejer i den her omtalte prisklasse, som ikke kan komme ind i sin butik til den aftalte tid, kan lide svære økonomiske tab derved? Er der slet ingen, der har tænkt på ham?

Betænkningens ændringsforslag nr. 2 til lovforslagets § 39 forekommer mig imidlertid at være det værste. Her har virkelig det thestrupske udvalg, båret frem af indenrigs- og boligministeren, den 25. maj stillet et forslag om en for lejerne stærkt forringende bestemmelse, der skal overvælde øgede skatter, w. c.-, vand-, elektricitetsafgifter m. m. på lejerne. Og så kommer dette folketingsudvalg kun 14 dage efter og stiller yderligere forslag om, at udgifter, som i medfør af civilforsvarslovgivningen pålægges udlejeren til første anskaffelse af materiel til karréværn, på samme måde — hvad angår halvdelen af udgifterne — kan overvælttes på lejerne, der i forvejen er blevet så hårdt hjemsøgt ved den nye affattelse af § 39.

For at være helt korrekt: det er inden-

rigs- og boligministeren, der har stillet dette ændringsforslag, og man må rigtignok indrømme, at det har hjulpet, at grundejerne tog ham så alvorligt i skole både på Koldinghus og i Borgernes Hus. Her er kontant ydelse som gengæld for de realpolitiske kameler, som ministeren har anbefalet sine grundejervener at sluge. Men jeg må gøre den højtærede indenrigs- og boligminister opmærksom på, at han i dag administrerer en lov, der hedder lov om bygningsmæssige civilforsvarsforanstaltninger af 27. maj 1950, og at det i denne lovs § 21 hedder — jeg beder formanden om tilladelse til et kort citat —:

„Det påhviler bygningens eller anlæggets ejer på egen bekostning, jfr. dog § 14, stk. 2, og § 18, stk. 3, at udføre de i denne lov påbudte foranstaltninger.“

I de nævnte to paragraffer siges der kun, at staten skal refundere ejeren visse udgifter. Men civilforsvarsloven kender altså overhovedet intet til, at udgifterne til disse foranstaltninger skal kunne overvælttes på lejerne; det fremgår tydeligt af den klare ordlyd i § 21 i civilforsvarsloven. Det er altså en ganske privat og ny opfindelse af ministeren, og jeg vil gerne her have oplyst, om man i lejeloven kan vedtage en sådan overvæltning, der efter mine begreber er i strid med en tidligere af rigsdagen vedtaget lov. Det må forekomme lejerne helt urimeligt, om rigsdagens partier kun et år efter vedtagelsen af civilforsvarsloven gennem en forringelse af lejelovens bestemmelser og i strid med indgåede lejekontrakter nu vil fritage ejerne for disse udgifter og i stedet pålægge lejerne at betale dem.

Ejendommenes værdistigningsgevinster, som jeg omtalte ved første behandling, kan fuldtud motivere, at ejerne selv afholder de udgifter til civilforsvarsforanstaltninger, der måtte blive pålagt dem i henhold til denne lovgivning. Og hvis rigsdagen endelig vil fritage grundejerne for disse udgifter, må de i hvert fald pålægges befolkningen som helhed gennem en beskatning, der pålignes de befolkningsdele, hvis indtægter — i modsætning til den store brede lejerbefolkning — kan bære sådanne udgifter. Jeg tror, at dette ændringsforslag er lidet gennemtænkt af ministeren og udvalget, og jeg opfordrer til, at man underkaster det endnu en udvalgsbehandling for også at tage stilling til, om det ikke er i strid med gældende lovgivning.

Under de arbejdsvilkår, man har budt os ved denne lejlighed, har det ikke været mig muligt på lignende måde at få tid til at gennemgå de følgende ændringer i udvalgs-